

Flytende forhold – om utryddelse og bevaring

Aud Bækkelund retter oppmerksomheten vår mot havet - for mennesket det kanskje mest gåtefulle på planeten vår, med arter og steder vi ikke har tilgang til. Selv om havet utgjør 95% av leveområdet på planeten vår, er sjøen full av uoppdaget liv, og flere av skapningene er mer fryktinngytende enn i våre villeste fantasier. Derfor har havet alltid vært forbundet med mystikk og ærefrykt, men det har også blitt brukt som en analogi for menneskesinnets mørke sider. Livet i havet kan vi bare oppleve ved raske glimt, som når garnet dras opp over båtripa.

I utstillingen «Flytende forhold – om utryddelse og bevaring» er kasserte fiskegarn selve materialet og startpunktet for mange av kunstverkene. Garn bearbeides og formes innenfor de rammene materialet gir. Men i materialets begrensninger og format ligger også potensiale og muligheter. Bækkelund monterer fiskegarna på insektnett. Noen steder danner nettene en tydelig ramme og innenfor denne har garn tatt nye former. De bukter seg bortover eller strømmer som vann. De er blitt ledet inn i et nytt landskap, som et kart over et terreng. Huller og åpne rom minner om sår i landskap. Noe har revnet. Noe har blitt forstyrret. Samtidig er det som om fiskegarna lever sine egne liv. Formene er ikke faste, men organiske. De flyter over og sprenger form og rammer. Det flommer og renner over, og det strømmer under. Kontrollen er gitt opp.

Arbeidene «Rytmeforstyrrelser» og «Kontrollkollaps» er mer kompakte. Bækkelund har ikke endret på fargene. De får være slik de er, men hun jobber med elementene i garnet som om det var pigmenter, fortetter områder slik at fargene blir dype, lar andre igjen stå nesten åpne. Letthet og tyngde. Lys og mørke. Formene kan minne om organer eller amøber, noe som lever og pumper, og holder det skjøre kretsløpet i live. Men mye har skjedd i havet de siste par hundre årene. Overfiske og rovdrift på havets ressurser, klimaendringer og plastforsøpling legger stort press på livet i under havoverflata.

Kombinasjonen av fiskegarn og insektnett peker mot en annen av de store naturkrisene i vår tid - insektsdøden. Som med havet, er ikke insektenes fravær synlig. Først er vi glade for å bli kvitt de irriterende småkrypene, så, når konsekvensene blir tydelig, har vi vanskelig for å ta inn over oss det komplekse og livsnødvendige kretsløpet de er en del av. Da kan det likevel være for sent.

Det som allerede eksisterer er utgangspunktet for Bækkelund sine arbeider, og med det blir oppmerksomheten rettet mot våre liv og vår historie. Verktøy laget av bestefaren er blitt brukt i verket «Klinisk studie». Det er måleredskap i blankt metall. Her er de fratatt sin brukskarakter, blitt underliggjort og estetisert. På veggen får de et kjølig uttrykk. Tankene ledes mot det instrumentelle, et laboratorium. Flere holder i heklede avlange former som snor seg som levende kryp. Driver vi en klinisk studie – prøving og feiling – i vår behandling av havet?

I «Navigatør» kaster kunstneren et blikk på seg selv. Hun har brukt kleshengere av ståltråd til å forme sin egen profil som et gjentagende element - en forenklet form. Profilen danner en femblads roseform, eller kan det være et ratt som i en båt? Det å navigere gjennom vår moderne verden, utsatt for en mengde valg, kan være en krevende jobb for den enkelte. Vi står ovenfor presset om å velge riktig, også om vi har et brennende engasjement. Den sirkulære formen får det hele til å snurre rundt i en evig runddans, til vi blir svimle og kanskje velger å vende oss vekk fra det hele i resignasjon.